

Donostia 98. Una edició difícil d'oblidar

Iñaki Revesado

Hom no pot deixar de sentir una mica de tristor en arribar els darrers moments de la 46 edició del Festival Internacional de Cinema de Donosti. Quan han passat 10 dies en què la vida gira al voltant de les projeccions cinematogràfiques, el fet d'haver de tornar a l'existència de sempre, se'ns farà dur a tots els que gaudim de la màgia de les sales de cinema.

El Festival ve aconseguint en les seves darreres entregues un èxit que any darrera any creix un poquet més. Enguany s'han ofert gairebé 200 pel·lícules, amb més de 600 projeccions seguides per més de 160.000 espectadors. Les llargues coes per aconseguir entrades i els cartells amb l'incòmode avís de "localidades agotadas" han estat una vegada més la prova de l'èxit d'aquest festival, en una ciutat que, per uns dies, es converteix en una espècie de parc temàtic cinematogràfic, on les grans atraccions de fira són substituïdes per hores i hores de bon cinema.

SECCIÓ OFICIAL

La qualitat mitjana del films a concurs ha estat notable, la millor selecció dels darrers anys, malgrat que a priori no presentava noms importants que fossin garantia d'aquesta qualitat. Atès la manca d'espai, ens limitarem a assenyalar allò que hem trobat més interessant. Hi ha hagut dues grans pel·lícules. La nord-americana *Gods and Monsters* i l'espanyola *Barrio*. La primera d'elles es construeix a base d'un excel·lent guió, alçat per unes memorables interpretacions del trio protagonista: Ian McKellen, Brendan Fraser i Lynn Redgrave. És

aquesta una pel·lícula petita i senzilla que recrea els darrers dies de la vida de James Whale i que captiva des de la seva primera imatge. Acol·lida amb tot tipus de lloances, va ser un dels films preferits tant pel públic com pels crítics. Pel que fa a *Barrio*, segon film de Fernando León de Aranoa (autor de la sorprenent *Familia*), hem de dir que es tracta d'una pel·lícula impecable, dirigida amb la mestria dels grans i que té la capacitat de sorprendre gràcies a

l'estudiada fugida de situacions previsible. Els personatges estan construïts amb una humanitat i una credibilitat que ja voldria per a si mateix Ken Loach. Fernando León es converteix amb aquesta segona obra en l'aposta de futur més segura del cinema nacional. Molt interessant és la nova pel·lícula de Robert Guédiguian, l'autor de *Marius i Jeannette*. Novament a Marsella i situat igualment en el context d'una família obrera, el realitzador francès torna a fer una neta reivindicació de la solidaritat entre persones poc afavorides econòmicament. El director du part de l'acció a Sarajevo i aprofita l'ocasió per mostrar unes imatges que des de la retina es claven en el cor. Són les imatges d'una ciutat que comença a reconstruir-se i que són la prova més evident de la brutalitat de les guerres. Hi havia a competició una altra pel·lícula francesa: *Fin août, début septembre* d'Olivier Assayas. En ella un grup d'amics pateix les conseqüències

de la malaltia d'un d'ells. El film és molt correcte però es perllonga més enllà del que hagués estat realment necessari. Més rodó ha estat el resultat final del nou treball de Francisco Lombardi (*La ciudad y los perros, Bajo la piel...*). El seu film *No se lo digas a nadie* és l'adaptació de l'obra del mateix títol de Jaime Baily. Ens trobam davant d'un dels estranys casos en què la pel·lícula supera de llarg el text en què es basa. La recerca de la identitat d'un jove peruà de bona família està tractada amb cura i profunditat. Destacar l'actuació de les espanyoles Lucía Giménez i Carme Elías, parlant amb un accent peruà perfecte, sense necessitat de doblatges. *Swetty Barret* (Irlanda), *El viento se llevó lo que* (Argentina) i *Don* (Irà) són tres treballs correctíssims, molt agradables de veure i a més totalment recomanables, però que es troben en un nivell un punt més baix que els films comentats fins

ara. Finalment, parlarem de *Frontera sur*, no per les seves virtuts sinó per tractar-se del segon film espanyol a concurs. És aquesta una pel·lícula fallida. Es veu que hi ha un treball intens de direcció artística però poca cosa més. La dolenta actuació dels actors, juntament amb una manca total de destresa a l'hora d'enganxar els plans fan que el conjunt resulti massa feble, tractant-se d'un realitzador, Gerardo Herrero, amb quatre treballs previs a les seves espatlles.

Bernardo Bertolucci.

Fora de competició es van incloure els darrers treballs de Brian de Palma, *Snake eyes*, el *Tango* de Saura i *Besieged*, l'última obra de Bertolucci. La relació de l'italià amb l'organització del festival donostiarra és com una història d'amor apassionada. Les darreres produccions de Bertolucci sempre han estat presentades en aquest festival i encara recordam l'any que va venir

Donostia 98. Una edició difícil d'oblidar

Toni Oliver

amb només 20 minuts muntats de *El último emperador*, davant la impossibilitat d'oferir al festival la seva més exitosa obra totalment acabada. *Besieged* suposa un avanç més, després de *Belleza robada*, per fer un cinema d'autor, del qual es va allunyar en el seu periple nord-americà. La pel·lícula va causar controvèrsia. Mentre alguns pensen que aquesta és la seva obra mestra, d'altres varen xiular al final de la projecció. *Besieged* és la història d'una seducció. Un músic ric enamora la seva dona de fer feines a través de la música i de la generositat. En la meua opinió, el film està resolt amb elegància però sense passió. Per aquest cronista ha estat la pel·lícula més avorrida de tot el festival. Però ja sabem, només és una opinió...

ZABALTEGI

La selecció de Zabaltegi ha estat menys nombrosa que en les edicions precedents. No per això el conjunt ha resultat menys interessant. Hem pogut veure el premis principals de Berlín i de Cannes.

Central do Brasil, guanyadora a Berlín, és una pel·lícula commovedora i molt ben realitzada que aquí ha aconseguit el premi del públic i de la joventut. *La eternidad y un día* d'Angelopoulos, guanyadora a Cannes, és un film més personal que l'anterior però també més "comercial" que els altres treballs del grec. *Happiness* de Todd Solondz (*Bienvenido a la casa de muñecas* estrenada a Palma aquest estiu) ha estat el millor treball d'aquesta secció. Film dur i amarg, perfectament combinat amb un sentit de l'humor extremadament subtil, és una espècie de *Vidas cruzadas* ambientat en un cercle més reduït. La seva gran virtut és la capacitat del realitzador per introduir-se en les misèries humanes mostrant-les sense morbo ni oportunisme. Molt divertida ha estat la comèdia irlandesa *Divorcing Jack*, dins el marc d'una Irlanda futurista i independent, que va aconseguir omplir les sales de rialles. *The velocity of Gary* és una bona mostra de cinema inde-

pendent nord-americà, on s'ens proposa la història d'un triangle impossible dins un món marginal. La resolució del film és absolutament exemplar, fora dels tòpics acostumats. El cinema francès ha completat una excel·lent collita amb *La vie revêe des anges*, una plasmació de l'amistat de dues adolescents que ja va sorprendre a Cannes. *The city i Megacities* han estat dues propostes properes al documental que han servit per mostrar la deshumanització de les ciutats. Pel que fa al cinema nacional, l'arriscada proposta de *Hotel Room* es va completar amb una adaptació de *Yerma*, la tragèdia lorquiana que, malgrat l'excel·lent interpretació d'Aitana Sánchez Gijón, no aconsegueix transmetre la força del text. El cinema basc ha presentat *Pecata Minuta*, primera pel·lícula de l'actor Ramón Barea. La història es desenvolupa dins un convent de clausura. És una espècie de *Entre Tinieblas*,

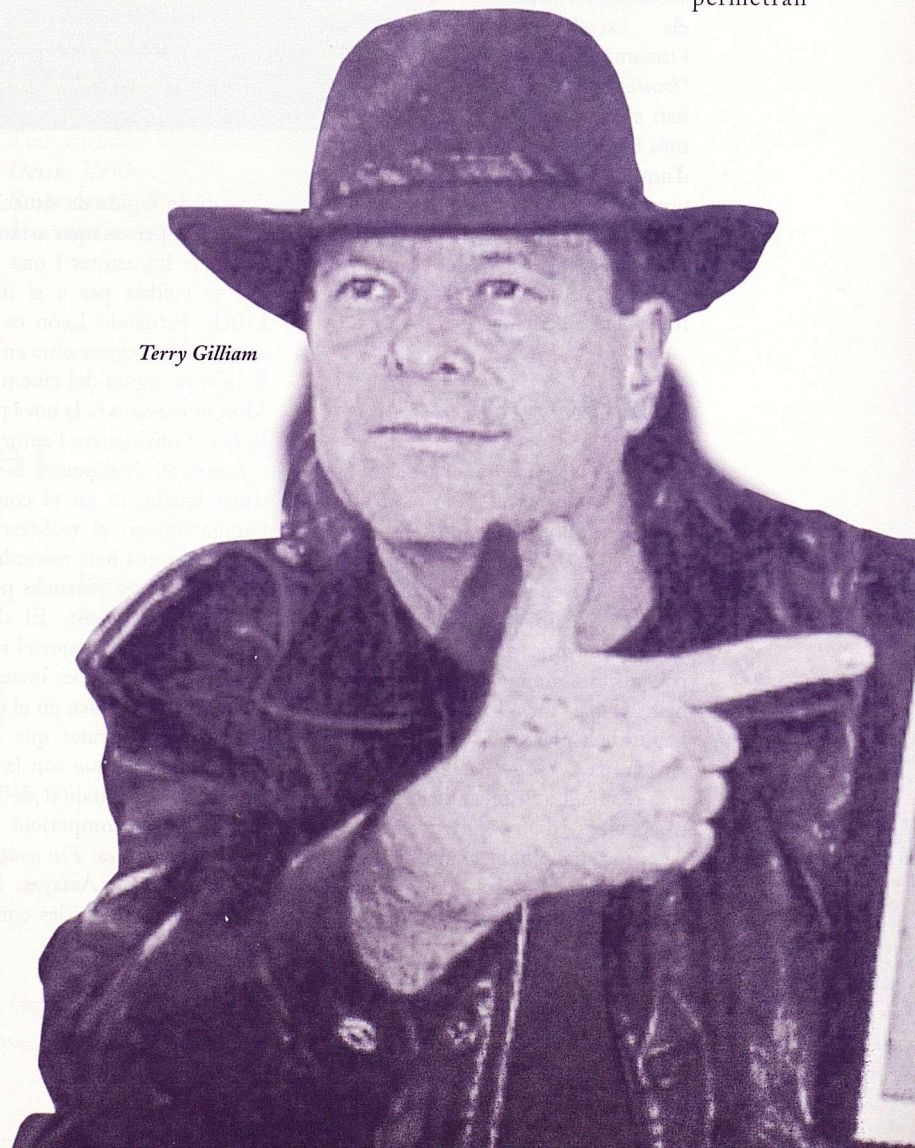
encara que molt més divertida i que segurament aconseguirà l'èxit que es mereix.

RETROSPECTIVES

El Festival va oferir tres retrospectives que van rebre el vist-i-plau del públic: una acurada selecció de comèdies italianes en la secció "Hambre, amor y fantasía", un nombre important de films del mestre japonès Mikio Naruse i l'obra completa de Terry Gilliam.

Paral·lelament a les projeccions, dins el marc del Festival, s'han realitzat altres actes relacionats amb el món del cinema com ara l'entrega del Premio Nacional de Cinematografía a González Macho o un mercat de pel·lícules on s'han realitzat nombroses vendes que ens permetran

Terry Gilliam

Donostia 98. Una edició difícil d'oblidar

veure dins les sales de Palma, d'aquí a poc, tot el que s'ha vist a Sant Sebastià.

Fora de l'àmbit cinematogràfic, l'inici del Festival coincidia amb la treva anunciada per ETA. En aquest sentit m'agradaria acabar aquesta crònica amb unes paraules de l'escriptor galleg Manuel Rivas, membre del jurat, que crec que expressen el sentit de tots els donostiarres que dia a dia han omplert les sales de cinema "si tengués una campana, la tocaria i tocaria, perquè, segons la meva opinió, aquesta notícia, és la millor pel·lícula per començar un festival". ❖

PALMARÈS

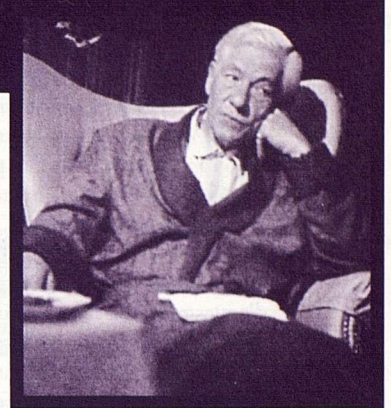
Un vegada més la decisió del jurat va causar polèmica pel que fa a la Concha de Oro. El palmarès oficial és aquest:

Concha de Oro.
El viento se llevó lo que
d'Alejandro Agresti (Argentina)

Premi Especial del Jurado.
Gods and Monsters
de Bil Condon (USA)
A la place du cœur
de R. Guédiguian (Frància)

Concha de Plata millor director.
Fernando León,
per *Barrio* (Espanya)

Concha de Plata millor actriu.
Jeanne Balibar
per *Fin août, début septembre*

Ian McKellen

Concha de Plata millor actor.
Ian McKellen
per *Gods and Monsters*

Premi a la millor fotografia.
Rodrigo Prieto
per *Un embrujo* (Mèxic)

Premi del Jurat.
Don d'Abolfazi Jalili (Iran)

55a edició del Festival de cine de Venècia

Lleó d'Or
Costi ridevano,
dirigida per Gianni Amelio

Gran premi especial del jurat:
Terminus Paradis,
del romanès Lucien Pintilie

Lleó d'Argent a la millor direcció:
Emir Kusturica,
per *Black cat White cat.*

Copa Volpi
Sean Penn,
per *Hurlyburly,*
de Anthony Drazan

Copa Volpi
Catherine Deneuve,
per *Place Vendôme,*
de Nicole Garcia.

Premi M. Mastroianni
Niccolo Senni,
per *L'albero delle pere,*
de Francesca Achibugi

Osella d'Or al millor guió
Eric Rohmer,
per *Conte d'autumne.*

Osella d'Or a la millor fotografia
Luca Bigazzi
per *L'albero delle pere*

Osella d'Or a la millor música original
Gerardo Gandini,
per *La Nube,*
de Fernando Solanas